

Pleidooi voor de liefde had klemmender mogen zijn

Theater

NTGent met 'De tien geboden deel 1'. Gezien 7/9 in Gent. Te zien op 13 en 14/9 in de Rotterdamse Schouwburg. In het voorjaar (van 17/3 tot 12/4) tournee langs een aantal theaters in Nederland.

Een flatgebouw in Warschau. De troosteloze omgeving heeft vorm gekregen in een met kasten, tafels en stoelen volgestouwde ruimte, naargeestig verlicht door witte tl-buizen. De bewoners zitten en staan toe te kijken, terwijl enkelen een ingrijpende gebeurtenis beleven. Achter op het toneel hangt een schoolbord, waar vijf van de tien geboden in schools handschrift staan geschreven. Na elke episode wordt een gebod met de spons gewist.

De Poolse filmer Krzysztof Kieslowski maakte een kleine twintig jaar geleden de televisiereeks 'Dekalog', waarin hij in tien afleveringen telkens een gebod behandelde aan de hand van gebeurtenissen uit het leven van de flatbewoners. Enkele jaren geleden maakten regisseur Johan Simons van NTGent en zijn dramaturg Koen Tachelet daar een toneelbewerking van die in Duitsland werd gespeeld. Nu volgt een herziene, Nederlandstalige versie bij het eigen gezelschap. Drie acteurs hiervan, waaronder Els Dottermans, onder andere aangrijpend als de moeder van een ter dood veroordeelde moordenaar, en Frank Fockety, die schittert als de doodzieke Andrej wiens vrouw zwanger is maar niet van hem, spelen samen met het jonge groepje Wunderbaum dat en-

De bewoners van de flat zijn voyeurs van menselijk leed. FOTO PHILE DEPRez

kele jaren geleden is gevormd door studenten van de Toneelacademie Maastricht.

De tien geboden worden niet exact gevolgd zoals ze door Mozes van de Sinaï werden gebracht: de eerste twee zijn samengevoegd tot „Gij zult geen afgoden vereren, maar mij alleen aanbidden en boven alles beminnen”, en het laatste gebod zal in het tweede deel, dat in het volgende seizoen wordt uitgebracht, gesplitst worden tussen de begeerte naar iemand anders vrouw en de begeerte naar iemand anders bezit.

Het eerste gebod illustreert goed de morele dilemma's tussen schuld en boete die Simons wil visualiseren: een vader rekent op zijn computer de dikte van het ijs uit op het meer bij de flat, waarna de zoon erdoor-

heen zakt en verdrinkt. Het is een menselijk drama, waar een naijverige God (de natuur?) maar lastig bij te slepen is. Alleen bij het vijfde gebod keert Simons zich bij monde van de advocaat van de veroordeelde in felle bewoordingen tegen de doodstraf.

De voorstelling duurt lang (drie uur) in een treffende mengeling van tonend spel en inlevend handelen, van vertelling en dialoog. Niet alleen wij, maar ook de andere flatbewoners zijn voyeurs van menselijk leed: het kijken en bekeken worden is het raamwerk. Daardoor vond ik de voorstelling ook iets te vrijblijvend: het pleidooi voor de liefde, of je het object daarvan nu God of je naaste noemt, had wat mij betreft wel wat klemmender mogen zijn.

Hans Oranje